

WALES AUDIT OFFICE
SWYDDFA ARCHWILIO CYMRU

Archwilydd Cyffredinol Cymru
Auditor General for Wales

Cynllun Archwilio 2018

Cronfa Bensiwn Gwynedd

Blwyddyn archwilio: 2017-18

Dyddiad cyhoeddi: 1/5/2018

Cyfeirnod y ddogfen: 550A2018-19

Fersiwn ddrafft yw'r ddogfen hon tra bo trafodaethau pellach â'r corff a archwilir ac a arolygir yn yr arfaeth. Mae'n bosibl nad yw'r wybodaeth wedi'i dilysu'n llawn eto ac ni ddylid ei dosbarthu'n helaeth.

Lluniwyd y ddogfen hon at ddefnydd mewnol Cyngor Gwynedd fel rhan o waith a wneir/i'w wneud yn unol â swyddogaethau statudol.

Nid oes unrhyw gyfrifoldeb ar yr Archwilydd Cyffredinol, staff Swyddfa Archwilio Cymru na, lle y bo'n gymwys, yr archwilwyr sy'n gweithredu ar ran yr Archwilydd Cyffredinol mewn perthynas ag unrhyw aelod, cyfarwyddwr, swyddog na chyflogai arall yn unigol, nac i unrhyw drydydd parti.

Os gwneir cais am wybodaeth y gallai'r ddogfen hon fod yn berthnasol iddi, tynnir sylw at y Cod Ymarfer a gyhoeddwyd o dan adran 45 o Ddeddf Rhyddid Gwybodaeth 2000. Mae Cod adran 45 yn nodi'r arfer a ddisgwylir gan awdurdodau cyhoeddus wrth ymdrin â cheisiadau, yn cynnwys ymgynghori â thrydydd parti'n perthnasol. Mewn perthynas â'r ddogfen hon, mae Archwilydd Cyffredinol Cymru, Swyddfa Archwilio Cymru a, lle y bo'n gymwys, yr archwilydd penodedig yn drydydd parti'n perthnasol. Dylid anfon unrhyw ymholiadau ynglŷn â datgelu neu aildefnyddio'r ddogfen hon i Swyddfa Archwilio Cymru yn swyddog.gwybodaeth@archwilio.cymru.

Rydym yn croesawu gohebiaeth a galwadau ffôn yn Gymraeg a Saesneg. Ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi. We welcome correspondence and telephone calls in Welsh and English. Corresponding in Welsh will not lead to delay.

Mae'r ddogfen hon hefyd ar gael yn Saesneg. This document is also available in English.

Lluniwyd y ddogfen hon gan archwilwyr Cronfa Bensiwn Gwynedd, Deloitte LLP.

Cynnwys

Cynllun Archwilio 2018

Crynodeb	4
Archwiliad o gyfrifon y Gronfa Bensiwn	4
Y ffi, y tîm archwilio a'r amserlen	6
Datblygiadau yn y dyfodol	8
Atodiadau	
Atodiad 1 – priod gyfrifoldebau	9
Atodiad 2 – datblygiadau eraill yn y dyfodol	10

Cynllun Archwilio 2018

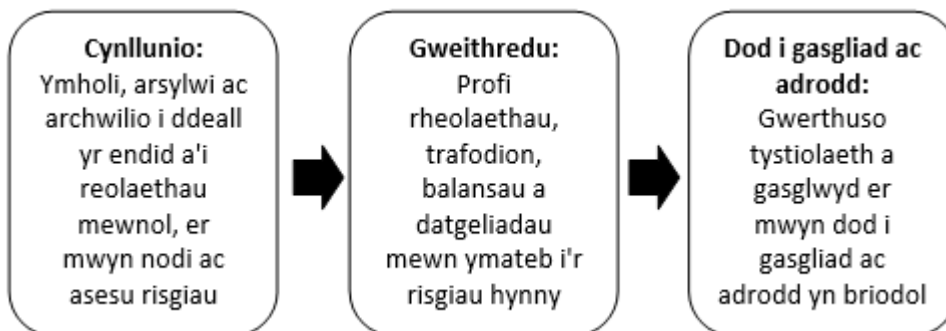
Crynodeb

- 1 Fel eich archwilydd allanol, fy nod yw cynnal archwiliad sy'n cyflawni fy nyletswyddau statudol fel yr Archwilydd Cyffredinol a'm rhwymedigaethau o dan y Cod Ymarfer Archwilio i archwilio ac ardystio pa un a yw datganiadau cyfrifyddu Cronfa Bensiwn Gwynedd (y Gronfa Bensiwn) yn 'wir a theg'.
- 2 Diben y cynllun hwn yw nodi'r gwaith y bwriadaf ymgymryd ag ef, pryd yr ymgymerir ag ef, faint y bydd yn ei gostio a phwy fydd yn ymgymryd ag ef.
- 3 Ni chyfyngwyd arnaf wrth gynllunio cwmpas yr archwiliad hwn.
- 4 Nodir fy nghyfrifoldebau, ynghyd â chyfrifoldebau'r rheolwyr a'r rheini sy'n gyfrifol am lywodraethu, yn [Atodiad 1](#).

Archwiliad o gyfrifon y gronfa bensiwn

- 5 Fy nghyfrifoldeb i yw cyhoeddi adroddiad ar y datganiadau cyfrifyddu sy'n cynnwys barn ar eu 'gwirionedd a'u tegwch'. Mae hyn yn rhoi sicrwydd bod y cyfrifon:
 - yn rhydd o gamddatganiadau perthnasol pa un a gawsant eu hachosi drwy dwyll neu wall;
 - yn cydymffurfio â gofynion statudol a gofynion cymwys eraill; ac
 - yn cydymffurfio â'r holl ofynion perthnasol ar gyfer cyflwyno a datgelu o ran cyfrifyddu.Mae [Atodiad 1](#) yn nodi fy nghyfrifoldebau yn llawn.
- 6 Mae'r gwaith archwilio a wneir gennyf er mwyn cyflawni fy nghyfrifoldebau yn ymateb i'm hasesiad o risgiau. Mae'r ddealltwriaeth hon yn ein galluogi i ddatblygu dull archwilio sy'n canolbwyntio ar fynd i'r afael â risgiau penodol gan roi sicrwydd ar yr un pryd ynglŷn â chyfrifon y Gronfa Bensiwn yn eu cyfanrwydd. Mae tri cham i'm dull archwilio fel y nodir yn [Arddangosyn 1](#).

Arddangosyn 1: fy null archwilio

- 7 Nodir y risg o gamddatganiadau perthnasol yr ystyriaeth eu bod yn sylweddol ac y mae angen rhoi ystyriaeth archwilio arbennig iddynt o ganlyniad i hynny yn **Arddangosyn 2**, ynghyd â'r gwaith y bwriadaf ymgymryd ag ef i ymdrin â nhw. Yn ystod y flwyddyn flaenorol, ystyriaeth fod risg sylweddol o gamddatganiad perthnasol o ran prisio buddsoddiadau ecwiti preifat. Nid wyf o'r farn bod y risg hon o gamddatganiad perthnasol yn sylweddol yn y flwyddyn gyfredol gan fod datganiadau ariannol archwiliedig ar gael ar gyfer pob un o'r cronfeydd a ddelir ac na nodwyd unrhyw wallau o ganlyniad i brofion y flwyddyn flaenorol.

Arddangosyn 2: risgiau archwilio ariannol

Risg archwilio ariannol	Ymateb archwilio arfaethedig
<p>Rheolwyr yn Anwybyddu Rheolaethau Mae risg y bydd rheolwyr yn diystyru rheolaethau yn bresennol ym mhob endid. Am nad oes modd rhagweld sut y gallai rheolaethau gael eu diystyru yn y fath fodd, ystyrir ei bod yn risg sylweddol [ISA 240.31-33].</p>	<p>Bydd fy nhîm archwilio yn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • profi priodoldeb cofnodion mewn dyddlyfrau ac addasiadau eraill a wnaed wrth baratoi'r datganiadau ariannol gan ddefnyddio dull gwell o ddadansoddi data i ddadansoddi holl gynnwys y dyddlyfrau ar gyfer nodweddion o ddiddordeb; • adolygu'r gwaith o gynllunio a gweithredu rheolaethau dros gofnodion dyddlyfrau i'r cyfriflyfr ariannol ac amcangyfrifon cyfrifyddu; • adolygu amcangyfrifon cyfrifyddu i ganfod unrhyw duedd; a • gwerthuso'r rhesymeg dros unrhyw drafodion sylweddol nad oes a wnelont â busnes arferol.

- 8 Nid wyf yn ceisio cael sicrwydd llwyr bod datganiadau cyfrifyddu'r Gronfa Bensiwn yn gywir a theg, ond mabwysiadaf y cysniad o berthnasedd. Fy nod yw nodi camddatganiadau perthnasol, hynny yw, y rheini a allai gamarwain y sawl sy'n darllen y cyfrifon. Caiff y lefelau a ddefnyddiaf i farnu bod camddatganiadau o'r fath yn berthnasol eu cyflwyno i'r Pwyllgor Pensiynau, y Bwrdd Pensiynau ac i'r rhai sy'n gyfrifol am lywodraethu Cyngor Gwynedd (y Cyngor), fel awdurdod gweinyddu'r Gronfa Bensiwn yn ei chyfanrwydd, cyn cwblhau'r archwiliad. Mae berthnasedd, yn seiliedig ar asedau net, wedi cael ei bennu dros dro ar £18,600,000 (gan ddefnyddio gwerthoedd asedau net ar 31 Mawrth 2017). Caiff hyn ei adolygu yn yr archwiliad terfynol.
- 9 At ddibenion adrodd, byddaf yn ymdrin ag unrhyw gamddatganiadau sydd islaw lefel 'ddibwys' (a bennir ar 5% o berthnasedd, £930,000) fel materion nad oes angen i'r rhai sy'n gyfrifol am lywodraethu eu hystyried ac felly ni fyddaf yn cyflwyno adroddiad arnynt.

- 10 Mae fy ffioedd yn seiliedig ar y tybiaethau canlynol:
- bod y wybodaeth a ddarperir i ategu'r datganiadau ariannol yn amserol, o'r ansawdd disgwylidig a'i bod wedi'i hadolygu at ddibenion sicrwydd ansawdd;
 - bod safleoedd a chyfleusterau priodol yn cael eu darparu i alluogi fy nhîm archwilio i gyflawni fy archwiliad yn effeithlon;
 - bydd yr holl swyddogion priodol ar gael yn ystod yr archwiliad; ac
 - mae'r holl reolaethau a gwiriadau angenrheidiol ar waith gennych i alluogi'r Swyddog Ariannol Cyfrifol i roi'r holl sicrwydd sydd ei angen arnaf yn y Llythyr Sylwadau a anfonir ataf.

Swyddogaethau archwilio statudol

- 11 Yn ychwanegol at archwilio'r cyfrifon, mae gennyf gyfrifoldebau statudol i gael cwestiynau a gwrthwynebiadau i'r cyfrifon gan etholwyr lleol. Nodir y cyfrifoldebau hyn yn Neddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004:
- Adran 30 Arolygu dogfennau a chwestiynau yn ystod archwiliad; ac
 - Adran 31 Hawl i wneud gwrthwynebiadau yn ystod archwiliad.
- 12 Codir ffioedd archwilio am waith a wneir wrth ymdrin â chwestiynau a gwrthwynebiadau gan etholwyr. Oherwydd y bydd gwaith archwilio yn dibynnu ar nifer a natur unrhyw gwestiynau a gwrthwynebiadau, nid oes modd amcangyfrif ffi archwilio ar gyfer y gwaith hwn.
- 13 Os byddaf yn derbyn cwestiynau a gwrthwynebiadau, trafodaf ffioedd archwilio posibl bryd hynny.

Y ffi, y tîm archwilio a'r amserlen

Y ffi

- 14 Nodir eich ffi amcangyfrifedig ar gyfer 2018 yn [Arddangosyn 3](#). Mae'r ffigur hwn yn gyson â'r ffi a nodwyd yng nghynllun archwilio 2017.

Arddangosyn 3: ffi archwilio

Maes archwilio	Ffi arfaethedig ar gyfer 2018 (£)	Ffi wirioneddol ar gyfer 2017 (£)
Archwiliad o gyfrifon y gronfa bensiw ¹	34,200	34,200

¹ Nid yw'r ffioedd a ddangosir yn y ddogfen hon yn cynnwys TAW, gan na chodir TAW arnoch mwyach.

- Bydd y broses gynllunio yn un barhaus, ac efallai y bydd angen newid fy rhaglen o waith archwilio ac, felly, y ffi os bydd unrhyw risgiau newydd allweddol yn codi. Ni fyddaf yn gwneud unrhyw newidiadau heb eu trafod â'r Cyfarwyddwr Cyllid yn gyntaf.
- Ceir rhagor o wybodaeth am fy [ngraddfeydd ffioedd a'r broses o bennu ffioedd](#) ar wefan Swyddfa Archwilio Cymru.

Y tîm archwilio

- Ceir crynodeb o brif aelodau fy nhîm, ynghyd â'u manylion cyswllt, yn [Arddangosyn 4](#).

Arddangosyn 4: fy nhîm

Enw	Rôl	Rhif cyswllt	Cyfeiriad e-bost
Andy Fern	Arweinydd Ymgysylltu – Archwilio Ariannol	01216968981	anfern@deloitte.co.uk
Sam Roden	Rheolwr Archwilio Ariannol	01216955148	sroden@deloitte.co.uk

- Gallaf gadarnhau bod aelodau fy nhîm oll yn annibynnol ar y Gronfa Bensiwn a'i swyddogion. At hynny, nid wyf yn ymwybodol o unrhyw wrthdaro buddiannau posibl y mae angen i mi dynnu eich sylw ato.

Amserlen

- Byddaf yn cyflwyno adroddiadau, neu allbynnau eraill y cytunwyd arnynt, i'r Pwyllgor Pensiynau, y Bwrdd Pensiynau a Phwyllgor Archwilio Cyngor Gwynedd, yn ymdrin â'r meysydd gwaith a nodir yn y ddogfen hon. Nodir fy ngherrig milltir allweddol yn [Arddangosyn 5](#).

Arddangosyn 5: amserlen

Allbwn arfaethedig	Gwaith a wneir	Llunio'r adroddiad terfynol
Cynllun Archwilio 2018	Mawrth/Ebrill 2018	Mai 2018
Gwaith cyfrifon ariannol: <ul style="list-style-type: none">Adroddiad ar yr Archwiliad o Ddatganiadau AriannolBarn ar y Datganiadau Ariannol	Mehefin – Gorffennaf 2018	Medi 2018
Cynllun Archwilio 2019	Ionawr – Mawrth 2019	Ionawr 2019

Datblygiadau yn y dyfodol

Arall

- 20 Mae manylion am ddatblygiadau eraill yn y dyfodol, gan gynnwys newidiadau i Safonau Adrodd Ariannol Rhyngwladol (IFRS) allweddol a seminarau Cyfnewidfa Arfer Da Swyddfa Archwilio Cymru, ar gael yn [Atodiad 2](#).
- 21 Nod rhaglen Cyfnewidfa Arfer Da Swyddfa Archwilio Cymru yw helpu i wella gwasanaethau cyhoeddus ledled Cymru drwy nodi a rhannu arfer da. Mae seminarau'r Gyfnewidfa yn dod ag amrywiaeth o gyrff sector cyhoeddus ynghyd i rannu eu profiadau ymarferol a'r gwersi a ddysgwyd ganddynt mewn meysydd lle byddai'n fuddiol rhannu arfer da, yn ein barn ni. Cynhelir y seminarau hyn yn rhad ac am ddim i'r cynadleddwyr.

Atodiad 1

Priod gyfrifoldebau

Y Cyngor yw awdurdod gweinyddu'r Gronfa Bensiwn. Paratowyd y Cynllun Archwilio hwn i fodloni gofynion y safonau archwilio ac arferion archwilio priodol. Mae'n rhoi amlinelliad i'r Cyngor o'r gwaith archwilio ariannol sydd ei angen ar gyfer cyfrifon y Gronfa Bensiwn.

Fel y'i diwygiwyd gan Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2013, mae Deddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004 yn nodi fy mhwerau a'm dyletswyddau i gynnal eich archwiliad ariannol. Fy nghyfrifoldeb i yw cyhoeddi tystysgrif ac adroddiad ar ddatganiadau cyfrifyddu'r Gronfa Bensiwn sy'n cynnwys barn ar eu 'gwirionedd a'u tegwch', gan roi sicrwydd eu bod:

- yn rhydd o gamddatganiadau perthnasol pa un a gawsant eu hachosi drwy dwyll neu wall;
- yn cydymffurfio â'r gofynion statudol a gofynion cymwys eraill; ac
- yn cydymffurfio â'r holl ofynion perthnasol ar gyfer cyflwyno a datgelu o ran cyfrifyddu.

Nid yw fy ngwaith archwilio yn rhyddhau rheolwyr, na'r rhai sy'n gyfrifol am lywodraethu, o'u cyfrifoldebau sy'n cynnwys:

- paratoi'r datganiadau ariannol a'r Adroddiad Blynyddol yn unol â safonau a chanllawiau cyfrifyddu cymwys;
- cadw cofnodion cyfrifyddu cywir;
- sicrhau rheoleidd-dra trafodion ariannol; a
- sicrhau gwerth am arian o ran y defnydd o adnoddau.

Mae'r rheolwyr yn cytuno i roi'r canlynol i mi:

- mynediad at yr holl wybodaeth y mae'r rheolwyr yn ymwybodol ohoni sy'n berthnasol i'r gwaith o baratoi'r datganiadau ariannol megis cofnodion, dogfennaeth a materion eraill;
- gwybodaeth ychwanegol y gallaf ofyn amdani gan y rheolwyr er mwyn cynnal yr archwiliad; a
- mynediad anghyfyngedig i unigolion o fewn yr Awdurdod y byddaf yn penderfynu ei bod yn angenrheidiol cael tystiolaeth archwilio ganddynt.

Bydd angen i'r rheolwyr roi sylwadau ysgrifenedig i mi er mwyn cadarnhau'r canlynol:

- eu bod wedi cyflawni eu cyfrifoldebau ar gyfer paratoi'r datganiadau ariannol;
- bod pob trafodyn wedi'i gofnodi ac wedi'i adlewyrchu yn y datganiadau ariannol;
- bod y wybodaeth a roddwyd i mi er mwyn cynnal yr archwiliad yn gyflawn; ac
- ategu tystiolaeth archwilio arall sy'n berthnasol i'r datganiadau ariannol neu honiadau penodol yn y datganiadau ariannol os ystyriaf fod hynny'n angenrheidiol neu os yw'n ofynnol o dan y Safonau Archwilio Rhyngwladol.

Atodiad 2

Datblygiadau eraill yn y dyfodol

Newidiadau IFRS sydd i ddod

Arddangosyn 6: newidiadau IFRS sydd i ddod

Safon	Dyddiad dod i rym	Rhagor o fanylion
IFRS 9 offerynnau ariannol	2018-19	Bydd IFRS 9 offerynnau ariannol yn disodli IAS 39 ac mae'n cynnwys dull newydd o ddsbarthu a mesur asedau ariannol yn seiliedig ar egwyddorion. Mae hefyd yn cyflwyno methodoleg lleihau gwerth newydd ar gyfer asedau ariannol sy'n seiliedig ar golledion disgwylidig yn hytrach na cholledion yr eir iddynt. Bydd hyn yn golygu y gellir cydnabod colledion credyd disgwylidig yn gynharach ac yn fwy amserol. Caiff bron yr holl ofynion cyfrifyddu ar gyfer rhwymedigaethau ariannol eu dwyn ymlaen heb eu newid o IAS 39.

Rheoliad Diogelu Data Cyffredinol

Mae'r Rheoliad Diogelu Data Cyffredinol yn ddeddf diogelu data newydd i'r UE cyfan a fydd yn gymwys o 25 Mai 2018 ymlaen ac sydd â'r nod o gysoni a diweddarau deddfau diogelu data. Mae Llywodraeth y DU wedi cyflwyno'r Bil Diogelu Data, a fydd yn ymgorffori'r Rheoliad Diogelu Data Cyffredinol yng nghyfraith y DU ac yn disodli Deddf Diogelu Data 1998, ac y mae'n bwriadu y bydd hefyd yn dod i rym ar 25 Mai 2018.

Mae'r Rheoliad Diogelu Data Cyffredinol yn cyflwyno gofynion newydd o ran prosesu data personol, gan gynnwys egwyddor atebolrwydd a fydd yn gofyn am gofnodion manylach o weithgareddau prosesu data personol, tystiolaeth o gydymffurfiaeth ag egwyddorion diogelu data a'r mesurau diogelwch technegol a sefydliadol a roddir ar waith i ddiogelu'r data. Rydym yn diweddarau ein polisiau, ein prosesau a'n dogfennaeth ein hunain er mwyn bodloni'r gofynion hyn ac yn disgwyl i'r cyrff a archwilir gennym gymryd camau tebyg. Bydd meysydd allweddol o waith ychwanegol yn cynnwys defnyddio hysbysiadau prosesu teg manylach, mwy o asesiadau o'r effaith ar breifatrwydd a chadw cofnodion mwy cynhwysfawr mewn perthynas â gweithgareddau prosesu.

Cyfnewidfa Arfer Da

Mae Cyfnewidfa Arfer Da Swyddfa Archwilio Cymru yn helpu gwasanaethau cyhoeddus i wella drwy rannu gwybodaeth ac arferion sy'n gweithio. Cynhelir digwyddiadau lle gellir cyfnewid gwybodaeth wyneb yn wyneb a chaiff adnoddau eu rhannu ar-lein.

Mae digwyddiadau'r Gyfnewidfa yn canolbwyntio ar reolaeth ariannol, staff y sector cyhoeddus a llywodraethu, ymhlith pethau eraill. Mae rhagor o wybodaeth, gan gynnwys manylion am ddigwyddiadau'r Gyfnewidfa yn y dyfodol ac allbynnau seminarau blaenorol, ar gael ar [adran y Gyfnewidfa Arfer Da ar wefan Swyddfa Archwilio Cymru](#).

Wales Audit Office
24 Cathedral Road
Cardiff CF11 9LJ

Tel: 029 2032 0500

Fax: 029 2032 0600

Textphone: 029 2032 0660

E-mail: info@audit.wales

Website: www.audit.wales

Swyddfa Archwilio Cymru
24 Heol y Gadeirlan
Caerdydd CF11 9LJ

Ffôn: 029 2032 0500

Ffacs: 029 2032 0600

Ffôn testun: 029 2032 0660

E-bost: post@archwilio.cymru

Gwefan: www.archwilio.cymru